

FRITZ HECKERT

LENINIÄ TAPAAMASSA ¹

Syksyllä 1920 Saksan riippumaton sosialidemokraattinen puolue jakaantui kahtia. Vasen siipi, jota kannattivat laajat työväenjoukot, siirtyi Kommunistiseen puolueeseen, jonka tuloksena meistä tuli joukkopuolue. Se velvoitti meitä vastaavalla tavalla esiintymään. Sen lisäksi monet riippumattomat vasemmistolaiset olivat vieläkin sitä mieltä, että todellista vallankumousta varten ei ole lainkaan välttämätöntä proletariaatin ratkaisevien kerrosten enemmistön kannatuksen valtaaminen, vaan siihen riittää uhrauksiin valmis vähemmistö. Eikä ole ihme, että yhdistyneessäkin Kommunistisessa puolueessa oli laajalle levinnyt sellainen katsantokanta, että on koittanut aika kostaa porvaristolle ja sosialidemokraateille kaikista menneistä iskuista.

Tuon mielialan ottivat huomioon porvarilliset vastustajamme ja provosoivat meidät suoranaiseen yhteenottoon Keski-Saksassa, Leinissa ja Manssfeldissa. Kuten on tunnettua kärsimme ankaran tappion, mikä johti heti siihen, että huomattava määrä puolueeseemme hiljattain liittyneitä erosi pois.

Eronneiden johdossa oli Paul Levi, joka oli jo italialaisen kahtiajaon jälkeen kääntynyt pois SKP:sta. Omassa äänenkannattajassaan „Unser Weg” Levi hyökkäili raivokkaasti yhdistynyttä kommunistista puoluetta vastaan ja kirjoitti, että me olimme seikkailupolitiikallamme Leinissa ja Manssfeldissa johtaneet puolueen suoranaiseen tuhoon. Ja samassa yhteydessä, pyrkinessään saattamaan puolueemme huonoon valoon, hän sommiteli pilkallisen säikeistön: „Fähnlein auf Fähnlein ging in den Tod, wie es die Zentrale gebot” ². Mutta me puolestamme emme

¹ Muistelmista „Leniniä, Luxemburgia ja Liebknechtia tapaamassa”, julkaistu aikakauslehdessä „Kommunistisches Internationales”, 1935, № 3.— *Toim.*

² „Joukko joukon perässä marssi kuolemaan, niin vaati Keskuskomitea”.— *Toim.*

kiinnittäneet riittävästi huomiota tuon tappion ja sen seurauksien merkitykseen.

Alussa päinvastoin luulimme, että Keski-Saksassa sattuneella tappiolla oli toisarvoinen merkitys ja että se loppujen lopuksi oli johtava vieläpä puolueemme lujittumiseen. Tätä katsantokantaa me perustelimme „Hyökkäysteoria” nimisessä kokoelmassa: koska puolueemme on nyt Saksan proletariaatin todellinen joukkopuolue, niin meidän on muka itsemme „löydettävä vihollinen kaikkialta ja lyötävä sitä”.

Kun jouduin jälleen illegaaliseen asemaan ja poliisi etsiskeli minua joka paikassa, puolue lähetti minut Moskovaan. Matkalla tapasin unkarilaisen toverin Rakosin. Hän lupasi perille tultua tutustuttaa minut heti Leniniin ja kannattaa mielipiteitäni. Olin itse mielestäni hyvin aseistettu. Luotin puolueeseemme ja siihen, että sen taktiikka oli pääpiirteissään oikea, ja lisäksi varastosani oli „hyökkäysteoria”, ja siksi olin varma, että teen Leniniin hyvän vaikutelman.

* * *

Vaikka pyrin joka päivä tapaamaan Leniniä, minun oli odotettava kahdeksan päivää ennenkuin hän otti minut vastaan. Sitten lopultakin sain kutsun ja lähdin Kremliin entisellä hyvällä mielialalla.

Nousin toiseen kerrokseen Leninin luo ja jouduinkin äkkiä hänen eteensä. Hän istui työhuoneessaan korituolissa. Hän puhui minulle saksaa ja pyysi istumaan. Sitten hiukan ivallisella äänensävyllä sanoi:

— Kas niin, toveri Heckert, kertokaahan sankariteoistanne Keski-Saksassa.

Minua ei tarvinnut kauan pyydellä, kerroin hänelle kaiken mitä mielessäni oli. Silloin Lenin sanoi:

— Mutta puhutaan, että teidät lyötiin.

Olin toista mieltä yrittäen todistaa, ettei asia ole lainkaan niin, ja että Keski-Saksan tapahtumien jälkeen puolueemme edelleenkin kasvaa ja lujittuu.

— Vai niin,— sanoi Lenin,— mielenkiintoista miten te sen voitte todistaa.

Rakosi yritti minua puolustaa, mutta Lenin väitti jyrkästi vastaan. Sitten hän sanoi minulle:

— Te jouduitte provokaatioon, teitä löylytettiin hyvin ja puolueenne joutuu siitä maksamaan kalliin hinnan.

Poistuimme Leninin työhuoneesta aivan lyötyinä. Siinä hetkessä minulle selveni, että jos saksalainen edustajistomme „hyökkäysteorioineen” tekeekin jonkinlaisen vaikutelman, niin vain huonon...

Pian toisetkin edustajat saapuivat Saksasta Kominternin III kongressiin. Taas kaikki yhdessä menimme Leninin luo. Hän otti meidät vastaan samassa paikassa. Esitimme vielä kerran hänelle kaikki perustelumme, vaikka meiltä jo puuttui entinen varmuus. Eräät „hyökkäysteorian” laatijatkin alkoivat esittää jo vastaväitteitä joitakin sanontoja vastaan. Ja Lenin taaskin löylytti meidät perinjuurin, puhuen sillä kertaa vieläkin jyrkemmin.

Kun Lenin kysyi:

— Mitä te luulette työläisten ajattelevan, kun te viette heidät taisteluun ja he saavat sellaisia kolauksia kuin Manssfeldissa?

Wilhelm Kenen vastasi:

— Työläiset ottavat oppia saamistaan kolauksista.

— Oppivat vielä nytkin, kun ovat joutuneet työttömiksi? — kysyi Lenin, ja Kenen vastasi:

— Silloin vatsa sähköistää heidän aivonsa vallankumouksellisella energialla.

Lenin tarttui tähän sanontaan tehdäkseen pilkanalaiseksi koko kantamme näissä kysymyksissä. Joka kerta kun hän todisteli päätelmiemme perättömyyttä, virheellisyyttä ja vaarallisuutta jossain kysymyksessä, niin hän lisäsi aina:

— Aivan niin, kaikki tuo johtuu teillä siitä, että vatsa sähköistää aivoja...

Myöhemmin, eräessä istunnossa Kremlin Pienessä salissa Lenin jälleen selitti Saksan edustajistolle, jonka joukossa oli Keski-Saksan esiintymisiin kielteisestikin suhtautuneita tovereita, hankkeidemme koko järjettömyyden. Hän osoitti, että joukkoomme oli soluttautunut sellaisiakin aineksia kuin poliisikäyri Ferry, joka oli yrittänyt räjäyttää Voiton obeliskin, ja toisia, jotka heittelevät pommeja käymälöihin. Lenin sanoi:

— Olihan päivänselvä, että kysymyksessä oli provokaatio. Sen sijaan että olisitte puolustustarkoituksessa mobilisoineet työläisjoukot porvariston hyökkäilyjä vastaan ja täten osoittaneet joukoille asenteenne oikeaksi, te keksitte järjettömän „hyökkäysteorian”, joka antaa kaikille poliiseille, kaikille taantumuksen viranomaisille mahdollisuuden osoittaa teidät mellakoiden alkuunpanijoiksi, joilta on suojattava kansaa!

Tällaisen pyykin jälkeen me lakkasimme heti „hyökkäysteorian” propagandan.

Mutta Lenin ei nuhdellut meitä yksistään Keski-Saksan tapahtumien johdosta, vaan myös kaikesta siitä saamattomuudesta, jäykkyydestä, dogmaattisesta suoraviivaisuudesta, joka oli ominaista meidän politiikallamme. Hän tuomitsi meidän käyttäytymisemme Heidelbergin edustajakokouksessa, sillä se vieroitti paljon rehellisiä työläisiä Kominternista. Hän tuomitsi meidän toimettomuutemme, kieltäytymisemme tekemästä työtä reformistisissa ammattiliitoissa.

Samalla saivat tietysti kunnan löylytyksen myös „Kommunistisen työväenpuolueen” edustajat, puolueen, joka oli Kominternissa myötämielisten oikeuksilla.

Kongressin valmisteluistunnoissa, joita pidettiin Teatteritorin varrella sijaitsevassa „Kontinental” hotellin salissa, Lenin jälleen paljasti kaikki heikkoutemme ja virheemme. Se suututti meitä kovin, koska siellä oli läsnä toistenkin kommunististen puolueiden edustajia. „Jos kerran meitä pitää löylyttää, niin miksi se on tehtävä monilukuisten ulkomaalaisten tovereiden läsnäollessa?” — niin me ajattelimme.

Paul Frelich sanoi:

— En luullut, että Lenin on noin pikkumainen mies.

Frelich oli ilmeisesti pettynyt ja tyytymätön tällaiseen bolševistisen itsekritiikin menetelmään. Ja se vakaumus lujittui hänessä, kun Lenin kongressin täysistunnossa jälleen moitti meitä. Tämän tyytymättömyyden voi selvästi huomata Frelichin katseessa siinä elokuvassa, joka otettiin Kominternin III kongressissa Leninin pitäessä puheita Saksan puolueen politiikasta.

Nuhteita saivat Leniniltä kongressissa saksalaisten lisäksi myös toisten puolueiden edustajat, varsinkin eräät italialaiset, vieläpä ranskalaisetkin.

Kaikki tuo sai meidät tekemään uusia poliittisia typeryyksiä Leniniä vastaan, aloimme nimenomaan kerätä allekirjoituksia eräiden määritelmien alle, jotka sitten halusimme asettaa vastapainoksi Leninin määritelmille ja siten toivoimme puolustavamme eräitä ”hyökkäysteorianne” aineksia. Minäkin onnistuin saamaan muutamia „tyytymättömien” ääniä. Ja tästä kaikki yhdessä ja jokainen ryhmä erikseen sai vielä kerran hyvän löylyn. Ja seurauksena oli, että meidän piti antaa Leninille periksi.

Silloin sattui tapaus, joka kuvaa erikoisen ilmeikkäästi Leniniä ihmisenä. Klara Zetkin hyökkäili raivokkaasti meitä vastaan ja asettui melkein päkokonaan Leninin asenteille. Me puolestamme hyökkäilimme jyrkästi Klaraa vastaan, varsinkin minä puheessani. Juuri seuraavana päivänä hyökkäilyjen jälkeen oli Klaran syntymäpäivä. Vanhaa vallankumoustaistelijaamme, joka kulki taistelumme etujoukossa, piti tietenkin tervehtiä kongressissa. Hankittiin valtava ruusukimppu. Samassa heräsi kysymys, kuka lausuisi tervehdys sanat. Valinta kohdistui minuun. Halusin tietenkin päästä jotenkin tuosta tehtävästä ja esitin kymmenittäin kaikenlaisia verukkeita. Silloin Lenin otti minua kädestä ja sanoi:

— Toveri Heckert, te harjoititte Saksassa väärää politiikkaa ja siitä voi olla vihainen. Klara sanoi, että politiikkanne oli huonoa. Ehkä kaikki hänen sanansa eivät olleet kohdallaan, mutta tekin esiinnyitte eilen Klaraa vastaan jyrkästi ja epäoikeudenmukaisesti. Sovittakaa sitä nyt tänään ruusukimpulla.

Tein kaiken voitavani. Klara myöskin lausui kiitoksensa ottaessaan minulta kukat vastaan, mutta samalla katsoi aivan kuin olisi tahtonut nielaista minut. Kun tulin pois puhujakorokkeelta, Lenin sanoi leikkillään:

— No, kaikkihan meni hyvin...

* * *

„Kontinental” hotelliin oli järjestetty niinsanottujen „vallankumouksellisten” taiteilijain pienoinen taidenäyttely. Kirjavasti tuhritulla taustalla oli kaikenlaista vanhaa rojua, astiain sirpaleita, savupiipun kappale ym.,— ja kaiken sen töherryksen tuli esittää uutta taidetta. Olin kerrassaan kiihtynyt. Kiistelinkin erään toverin kanssa, joka yritti todistaa, että siinäkin „taiteessa” oli jotain järkeä. Lenin seisoikin takanani ja päättää nyökäytellen sanoi minulle:

— Kuten näette, toveri Heckert, sattuu sitä meilläkin selaista!

* * *

Vuonna 1921 (kaiketi muutamaa viikkoa ennen Kominternin III kongressin alkua) eräät toverit ottivat minut mukaansa Liittojen Talon pylvässaliin kuuntelemaan Leninin selostusta.

Sali oli täpötäynnä. Kaikki odottivat kärsimättömästi selostajaa. Lenin puhui uuden talouspolitiikan välttämättömyydestä ja siihen liittyvistä seurauksista. Me, Lännen kommunistit, emme tässäkään kysymyksessä olleet heti päässeet selville vesille. Salissa oli tovereita, jotka pitivät uutta talouspolitiikkaa vallankumoukselle vieraana asiana. Lenin sanoi puheessaan, että kommunistien on opittava käymään kauppaa, että sotakommunismien menetelmin ei voida enää kulkea eteenpäin. Hän sanoi myös, että vaikka bolševikit eivät osanneetkaan vielä käydä kauppaa, niin he ehdottomasti oppisivat sen.

Se loukkasi kovasti eräitä yleisön joukosta. He eivät olisi nähkääs lainkaan halunneet, että heidät olisi „alennettu” „kaupitsijain” asemaan. Eräs venäläinen toveri, johon olin tutustunut hänen hoitaessaan venäläisten sotavankien vapauttamista Saksassa, oli uuden talouspolitiikan kiihkeä vastustaja. Hän oli vartavasten saapunut tähän kokoukseen Sverdlovskista, jossa hän työskenteli asetehtaan johtajana. Hän ei voinut millään suostua Leninin vaatimukseen oppia käymään kauppaa ja pyysi heti puheenvuoron hyökätäksään aito partisaanin tapaan Leninin „oportunismia” vastaan. Vielä eräs toinenkin samanlainen „sankari” esiintyi Leniniä vastaan. Mutta he saivat Leniniltä säälimättömän ja ankaran opetuksen.

Muutaman päivän kuluttua tämän kokouksen jälkeen minulla oli jälleen tilaisuus keskustella henkilökohtaisesti Leninin kanssa Saksan puoluetta koskevista kysymyksistä.

Kommunistisen Internationalen III kongressin jälkeen ja varsinakin Jenassa pidetyn edustajakokouksemme jälkeen Frisland, joka oli silloin puolueemme pääsihteeri ja alussa taisteli vasemmistolaisena Leviä vastaan, kokosi ympärilleen ryhmän oikeistoaineksia, jotka pyrkivät revisoimaan puolueemme ja Maailmankongressin päätöksiä Levin asenteen mukaan. Saadaksen Keskuskomiteassa enemmistön tämän „valtakaaappauksen” hyväksi he lähettivät minut ja Wilhelm Pieckin Moskovaan. Marraskuun alussa saimme tietää Frislandin aikeista ja koetimme Pieckin kanssa päästä Leninin puheille pyytääksemme häneltä neuvoa tässä asiassa.

Marraskuun 10 päivänä kävimme Leninin luona Kremlin työhuoneessa ja selostimme yksityiskohtaisesti tuosta opportunismien hyökkäysaikeesta puolueettamme vastaan. Lenin kuunteli meitä hyvin tarkkaavaisesti ja sanoi, että meidän on viivyttelämättä palattava Saksaan ja saatava kiskaistua puolue pois Frislandin ja hänen kumppaniensa käsistä. Hän kertoi meille samantaisista vaikeista tilanteista NKP(b):ssa ja miten hän oli niistä selviytynyt. Lopuksi hän sanoi, että meidän puolueemme on voitettava vieläkin suurempia vaikeuksia.

Leninin ystävällisillä neuvoilla aseistuneina matkustimme jo samana iltana Berliiniin. Frislandilaisten salaliittolijain suureksi hämmästykseksi saavuimme Keskuskomitean istuntoon ja tuloksena oli se, että puolueesta ei heitetty ulos Kominternille uskollisia aineksia, vaan Frisland ja hänen porukkinsa.

* * *

Viimeisen kerran näin Leniniä hänen ensimmäisen sairastumisensa jälkeen Kominternin IV kongressissa. Silloin tuli esille se suuri rakkaus, jota hän nautti ei vain bolševikkien taholta, vaan Kominternin perustajana myös kaikkien ulkomaalaisten toverien taholta.

Usein iltaisin, kun Lenin ei voinut enää tulla kongressiin, me menimme istuntojen päätyttyä hänen asunnolleen ja lauloimme „Bandera rossa”¹. Noihin iltaserenaadeihin ottivat aina osaa italialaiset, ja heidän soinnukkaat äänensä voittivat kaikkien toisten äänet. Ja kun näimme ikkunassa Leninin varjon, olimme kovin onnellisia ymmärtämättä sitä, että tuolla hälinällä häiritimme vaikeasti sairaan ihmisen lepoa...

¹ Italialainen vallankumoushymni „Punalippu”.— *Toim.*

Toivoin kuten kaikki muutkin toverimme, että Lenin paranee pian ja astuu jälleen maailman kommunistisen puolueen johtoon. Olin jo pitkän aikaa lujasti uskonut, että Lenin oli kaikkein huomattavin, vertaansa vailla oleva vallankumouksen johtaja. Mutta vasta lokakuussa vuonna 1923 Saksan puolueen kärsimän tappion jälkeen käsitin lopullisesti, että Lenin oli oikeassa aivan kaikissa kysymyksissä eikä Luxemburg, ja että oli päästävä lopullisesti eroon kaikista Luxemburgin virheellisistä asenteista, jotta puolueemme todella pystyisi täyttämään suuren vallankumouksellisen tehtävänsä.

Tieto Leninin kuolemasta oli minulle kuin salaman isku. Enkä pitkään aikaan voinut mitenkään tottua siihen ajatukseen, että Lenin olisi todella poistunut luotamme. Olivathan vihollisemme monta kertaa ennenkin kirjoittaneet: „Lenin on kuollut”. Ehkei se tälläkään kertaa ole totta? Mutta valitettavasti surusanoma jäi kumoamatta!

Kun ensi kerran Leninin kuoleman jälkeen seurasin hänen mausoleuminsa korokkeelta toukokuun ensimmäisen päivän juhla-kulkuetta Punaisella torilla, niin tunsin koko olemuksellani, että Lenin ei ollut kuollut, hän elää ja on elävä taistelussamme kommunismin puolesta koko maapallolla. Hän elää Neuvostojen maan valtavassa sosialistisessa rakennustyössä ja kaikkien maiden kommunistien vallankumouksellisessa taistelussa.

